

L'ENTREVISTA DIUMENGE

Xavier Caralt Cases

Director d'Infermeria de l'Hospital de Cerdanya, especialista en rescats, aventurer. És un tot terreny de la infermeria. Enamorat de la seva feina i de la comarca. La gestió de la infermeria d'un hospital que depèn de dos estats implica conèixer sengles cultures sanitàries

«Segons el malalt, el llenguatge ha de ser més planer»

Pere Gassó Ollé
PUIGGERDA

■ Va estudiar tres anys de Dret, va fer de cuiner en una casa de colònies, socorrista a la platja, infermer amb Open Arms, rescats de muntanya i el que ha calgut en cada moment de la seva intensa vida. Va néixer a Barcelona el 1974 i es va formar a l'escola Lys, un col·legi innovador que el va fer realitat una cooperativa de pares. Amb 21 anys ja era pister a les estacions d'esquí de La Molina i Masella, una feina d'àngel de la guarda, que inclou vetllar per la seguretat i rescat. Xavier Caralt Cases és inquiet de mena, amb una clara vocació de servei. Amb el pas dels anys, continua vinculat al sector de l'esquí, com a responsable del servei d'infermeria de Masella. El seu dia a dia, però, es mou amb la complexitat que significa ser el director d'infermeria de l'Hospital de Cerdanya, un centre assistencial transfronterer, únic a Europa, on conflueixen usuaris i professionals d'una banda i altra de la frontera. És un home d'acció que actua ràpid perquè els problemes no es facin grans. El seu cas és curiós, està preparat per treballar per terra, mar i aire.

Sempre he procurat ser polivalent en el sector de la salut, però també en altres àmbits. A l'Open Arms hi vaig anar d'infermer, encara que tenia altres opcions: com a cuiner, socorrista o patró de vaixell, que són altres activitats que en un moment o altre he fet. Segurament no soc gaire bo en res. A mi m'interessen moltes coses, especialment gestionar problemes.

Si cal, agafa la bossa i se'n va al Nepal, a l'Everest Trail Race.

El primer any que hi vaig anar, la climatologia va ser molt adversa, la cursa es va partir i vam haver d'afrontar diferents contratemps que es van resoldre satisfactoriament. Hem de tenir en compte que la competició es fa en espais d'entre 2.000 i 4.000 metres d'altitud. Arran d'aquesta feina, l'any següent em van proposar la subdirecció de la cursa.

L'especialització en rescats de muntanya la va fer al Pirineu Aragonès.

Va ser un màster de la Universitat de Saragossa focalitzat en la medicina d'urgències i els rescats, que s'impartia a Jaca i Benasc. Prèviament, havia fet un postgrau i altres cursos, sempre orientats a la medicina de muntanya, el medi natural i a l'helitransport sa-

ELS 4 CANTONS

► **Tothom té el que es mereix?**
Lamentablement, no.

► **Millor qualitat i pitjor defecte.**
Molt motivat/Em costa escoltar.

► **Quina part del seu cos li agrada menys?**

Estic amb pau amb el meu cos.

► **Quant és un bon sou?**

El que no hi has d'estar pensant.

► **Quin llibre li hauria agradat escriure?**

j'Éh, Petrell, de Julio Villar. Va d'un navegant que fa la volta al món sol.

► **Una obra d'art.**

Somni, de Jaume Plensa.

► **En què és expert?**

En envoltar-me de gent millor que jo.

► **Què s'hauria d'inventar?**

La cura del càncer.

► **Déu existeix?**

No.

► **Quin personatge històric o de ficció convidaria a sopar?**

Jacques Cousteau.

► **Un mite eròtic.**

De jove, Jove, Cindy Crawford.

► **Acabi la frase. La vida és...**

Per viure-la, més que per entendre-la.

► **La gent, de natural, és bona, dolenta o regular?**

Bona i dolenta, intrínsec a la persona.

► **Tres ingredients d'un paradís.**

Mar, muntanya i la gent que estimo.

► **Un lema per a la seva vida.**

Entossudir-se a viure o entossudir-se a morir.

nitari. Allà ja vaig participar en rescats amb l'helicòpter de la Guàrdia Civil. Una vegada, en un rescat a l'Ibón Azul, al Pirineu d'Osca, el muntanyer atès, que era de Vic, es va sorprendre quan va veure que tant la noia guàrdia civil com l'infermer li parlàvem en català. Li costava assimilar-ho. El fet és que l'agent era d'un municipi de la Franja de Ponent. **Diu que li interessa la gestió de problemes. Potser els seus estudis de Dret també l'ajuden.**

Tot el que fem a la vida són eines que ajuden a resoldre problemes. I no sempre cal haver estudiat. Al Nepal, els xerpes són uns grans experts a cercar solucions.

Quins són els problemes de salut més habituals que es troba la infermeria de muntanya?

Els relacionats amb traumatologia. Afortunadament, la majoria de vegades no comporten un risc vital. El que en diríem grans accidents, n'hi ha pocs. Amb la socialització de l'accés a la muntanya s'ha incrementat l'atenció a persones per altres tipus de patologies.

S'ha perdut la por i el respecte a l'alta muntanya, aquí i arreu del món?

Entre altres coses, la gent s'atreveix més a fer muntanyisme perquè les previsions meteorològiques són més precises i el material per fer muntanya és millor.

Qui no es posa en risc al medi natural?

A muntanya, cal una bona formació i ser conscient de les teves limitacions. Així es redueixen molt les possibilitats de tenir un problema de salut o de desorientació. Aquesta consciència dels nostres límits la podem traslladar a accions, aparentment menys perilloses, com anar amb bicicleta o conduir.

Constata moltes imprudències?

Alguna vegada hi ha un comunicat meteorològic clarament advers i no s'anul·la la sortida. És una falta de sentit comú que també es detecta a les platges quan hi ha gent que es fica al mar amb la bandera vermella.

A l'Hospital de Cerdanya també treballa a fons el concepte d'humanització.

En realitat sembla una redundància perquè, de per sí, la nostra feina ja comporta moltes dosis d'humanització. Tot i això, el conjunt del sector de la salut avancem cap a les decisions compartides i a l'empoderament dels pacients. Segons el malalt, el llenguatge ha de ser més planer. En pediatria, per exemple, la presència dels pares en un bloc quirúrgic, just

abans i després de la intervenció, fa baixar els nivells d'estress.

Aquí, hi ha nens i nenes que van a quiròfan amb un joguina a les mans.

Tenim un cotxe elèctric. No deixa de ser com un joc que estalvia que el trajecte entre l'habitació i el quiròfan es faci amb una litera que va per llargs passadissos amb el pacient mirant al sostre. Baixa l'estress, clarament.

Catalunya té una població envellida que que agraeix un tracte proper.

Com a hospital interfronterer, aquí conflueixen dues cultures sanitàries diferents amb l'objectiu comú de millorar la salut del pacient. Les formes d'abordar les malalties, el paper de la família, el tracte o la comunicació no són iguals a Catalunya que a França. A la

PERE GASSÓ OLLÉ

«Per sobre dels percentatges de nacionalitats de l'equip humà, ha de prevaler la professionalitat»

«M'interessen moltes coses, especialment gestionar problemes»

«Al Nepal, els xerpes són uns grans experts a cercar solucions»

«A l'Open Arms em van assignar la feina de socorrista polivalent»

«La gent s'atreveix més a fer muntanya»

Baixa Cerdanya, tractar de tu és sinònim de proximitat, mentre que a l'Alta Cerdanya preval la formalitat. El paper que assumeixen les famílies és diferent segons la seva procedència.

La infermeria és bàsica en qualsevol hospital. Quants professionals sou i de quines nacionalitats?

La intenció inicial era un percentatge una mica més equilibrat, però ens movem sobre el 70% de nacionalitat espanyola i el 30% restant, francesa. Personalment, penso que, per sobre dels percentatges de nacionalitats, ha de prevaler la professionalitat.

Que els professionals parlin la llengua del malalt és molt important.

L'idioma es pot aprendre més fàcilment que la professió. Qualsevol persona que treballi al nostre hospital ha de poder parlar, a nivell bàsic, el català, el francès i el castellà. Organitzem cursos d'idiomes i donem un marge

INSEPARABLES

► **FARMACIOLA.** En aquesta petita farmaciola, hi porta tots els medicaments i eines per poder fer una primera intervenció d'urgència. Mai se sap on pot fer falta ajudar una persona amb un problema sobrevingut de salut.

de temps per formar-se.

La Cerdanya, que és un petit paradís, no deuen tenir gaires problemes per trobar personal.

Malgrat l'atractiu de la comarca, tampoc no és fàcil perquè és un lloc car per viure-hi i costa molt trobar habitatge per llogar. La pressió turística fa pujar els preus. En el nostre cas, les necessitats de professionals no són sempre iguals. Per exemple, a l'estiu, atenem unes 200 urgències al dia, mentre que en altres èpoques es redueix a 70. Això ens obliga a buscar fórmules eficients per aconseguir oferir un servei de qualitat.

Està content de la línia de col·laboració establerta amb altres hospitals, sobretot amb el de Manresa.

Funciona bé. Hem de tenir en compte que som un hospital comarcal amb certes limitacions. El nostre hospital de referència és Althaia, amb qui tenim una aliança estratè-

gica que funciona molt bé. Un dels serveis que ens ofereixen és l'hemodiàlisi, que estalvia molts desplaçaments als malalts. A Catalunya, també tenim línia de derivació a Terrassa -codi infart-, Sabadell -politraumatisme pediàtric- o Barcelona -unitat de cremats. Per la part francesa, prioritzem Perpinyà i, en cas de saturació, Foix. Encara que és una ciutat petita, disposa d'un hospital amb UCI que ens va ajudar durant la pandèmia.

Tornem a l'aventura. Per què es va fer voluntari de l'Open Arms?
L'any 2015 m'havia sensibilitzat molt la foto del nen petit siríà mort en una platja grega. La seva mare, un germà i altres refugiats havien naufragat sense que ningú els ajudés. Un parell d'anys després, una vegada havent-ne parlat amb la que era la meua parella, vaig demanar vacances de l'hospital per incorporar-me a la divuitena missió, que era amb el buc Golfo Azzurro. Em van assignar la feina de socorrista polivalent. En realitat, no paràvem i fèiem el que es necessités en cada moment. Tot l'equip era molt competent, començant per l'Òscar Camps i el Guillermo Cañardo. Un company conegut va ser el Jordi Villacampa, que no va estar-se quiet. Vaig comprovar que és una gran persona. En quinze dies, vam rescatar uns 1.500 refugiats.